

Uddrag af Christian Christens erindringsbog: En rabarberdreng vokser op (1960)

Christian flytter fra Lolland ind til København med sin familie i 1887. De er tre børn og to voksne.

Faren har svært ved at få arbejde og begynder at drikke.

Moren får arbejde, som hun kan lave derhjemme sammen med børnene.

De binder ildtændere. Ildtændere laves af snoede træspåner, som bliver bundet sammen og dypes i harpiks, så de brænder bedre. Ildtændere bliver brugt til at tænde op med i brændeovne.

Christian skriver i sine erindringer:

På Lolland havde mor suppleret fars løn ved at binde kranse og lignende. Så snart vi var flyttet ind i Skyttegade, begyndte hun at se sig om efter arbejde (....)

Ikke fem år gammel gjorde jeg min entre i arbejdets verden. Efterhånden blev vi øvede, men det skulle jo også gå hurtigt. For 500 små ildtændere fik mor 25 øre (...) For disse 25 øre fik mor nede hos spækhøkeren et kvart rugbrød og en halv fjerding madfedt. Denne ration pr. dag kunne dårligt holde sulten fra døren. Vi gik derfor snart over til store ildtændere, der blev betalt med 35 øre per 500 stk. Når mor var heldig og fik tilstrækkeligt med småspåner i rette tid, kunne vi med disse 35 øre om dagen klare fedtebrød og lidt salt.

Men ofte var det helt galt med småspånerne. Hen under aften var det tit kun blevet til en halv sækfuld. Så blev det natarbejde. Når far og de to mindste var faldet i søvn, tog mor og jeg fat. Det gjaldt om at komme ud med 500 ildtændere næste morgen og skaffe mad til sultne munde den kommende dag. Senere har mor fortalt mig, at jeg ofte faldt i søvn under dette natarbejde. Selv husker jeg kun een nat. Jeg vågnede ved, at mor bad mig bønligt om at fortsætte, da vi ellers ikke kunne få mad næste dag. Jeg erindrer, at jeg tog mig mægtigt sammen og begyndte at binde - men hvor længe? Jeg hørte langt borte mors stemme. Jeg var nok besvimet. Mor ruskede i mig, og endelig hørte jeg, at hun lovede mig et tøres wienerbrød, blot jeg ville binde. Og jeg bandt og bandt i kamp mod sult og søvn. Og endelig da morgenen gryede, og vinduernes farve skiftede fra sort til lysegråt, havde vi sejret - de 500 ildtændere var færdige. Jeg vågnede ved, at mor slæbte mig hen til sengen og kysede mig "godnat". Det kys blev meget glad for. Om jeg fik det tøres wienerbrød husker jeg ikke, men kysset husker jeg.

spækhøkeren: købmanden

halv fjerding madfedt: en kvart_portion madfedt

ARBEJDERMUSEET